

תוכנית טיול להודו – טיול נשים

ימים 1+2 - ישראל – דלהי (Delhi)

נפגש בשעות הערב בנמל התעופה ע"ש בן גוריון ונצא בטיסה ישירה של אייר אינדיה לדלהי, בירת הודו אליה נגיע בשעת בוקר. לאחר הליכי ההגירה והמכס, ניסע למלוננו ונאכל ארוחת בוקר ולאחר מכן נצא לסיור בעיר.

בטריטוריית הבירה הלאומית דלהי, בירתה של הודו, ישנם כ-33 מיליון תושבים ובמטרופולין כ-20 מיליון, השנייה בגודלה בהודו. העיר היא המרכז הכלכלי והתרבותי של צפון הודו, והיא משלבת את הישן, החדש והמודרני תוך מתן ייצוג לכל זרמי הדתות החיים בה בשלום. ליד דלהי החדשה והעשירה בעלת השדרות הרחבות, הגנים המרשימים וקניוני הענק, מצויה דלהי הישנה, הענייה והצפופה.

נתחיל את סיורנו בדלהי העתיקה בריקשות אופניים. במאה ה-17 נקראה העיר שהג'הנבד (Shahjahanabad), על שמו של השאה ג'האן, שליט האימפריה המוגולית, שבנה את גרסתה השביעית (העיר נהרסה ונבנתה פעמים רבות לאורך הדורות) והכתירה כבירת האימפריה. שרידי חומת העיר העתיקה משתרעים לאורך 10 ק"מ, ובתחומה נמצאים המבצר האדום (Lal Qila), מסגד ג'מה (Jama Masjid) בין הגדולים במסגדי הודו היכול להכיל 25,000 מתפללים בו זמנית, שוק צ'אנדני (שוק כיכר הירח Chandni Chowk) ורבעי מגורים.

העיר שהייתה מרכז האימפריה המוגולית, עם שדרות רחבות, נתיבי מים ושווקים תוססים, הפכה למצבור עמוס מדי של חנויות ובתיים ישנים ורעועים, גם אם חלקם בנויים בסגנון ארכיטקטוני מרהיב. נבקר בבזאר המרכזי הססגוני, הצבעוני ושוקק החיים של דלהי שנבנה במאה ה-17.

למרות שחלק מזהרו של השוק בעבר אבד, השוק עדיין משמש כמקום מסחר שוקק חיים ומרתק. נשוטט בין החנויות השונות ונהנה ממראה וריח התבלינים השונים המאפיינים כל שוק הודי, וממגוון אין סופי של מוצרים מכל תחומי המסחר. מכן נמשיך לשכונת הסלם סנג'יי (Sanjay Colony), בדרום העיר. נבקר בעסקים קטנים, במקדש קטן במסגד ובאזור המגורים. נוכל להיווכח שלמרות תנאי החיים הקשים והמאתגרים, אווירת הקהילה החזקה טעונה באנרגיה חיובית.

בסיום הטיול נלך ונתארח בבית משפחה מקומית בה נאכל ארוחת צוהריים צמחונית בסגנון מקומי. נוסף על הזכות להציץ ולצפות באורח החיים האותנטי של המשפחה, לאכול כדרכם בידיים ובישיבה על הרצפה (כלי אוכל אפשריים), גם נעזור להם בפרנסתם. אם נרצה לצלם, נצטרך לקבל את רשותם כדי לא לפגוע בצנעת הפרט. לאחר הסיור הגדוש והמרתק, נחזור למלון.

ארוחת ערב ולינה בדלהי.

יום 3 – דלהי - אגרה (Agra) - טאג' מאהאל (Taj Mahal) – מסיון אמא תרזה

בבוקר ניסע אל אגרה (כ-185 ק"מ), בירת האימפריה המוגולית (Mughal) בשנים 1658-1526. האימפריה המוגולית שהוקמה על ידי מוסלמים מונגולים, שלטה בחלקים שונים של הודו מהמאה ה-16 עד המאה ה-19, כאשר בשיאה שלטה מאגרה על שטחים עצומים מהודו עד פרס. אגרה ממוקמת על גדות נהר יאמונה במדינת אוטר פרדש (החבל הצפוני = Uttar Pradesh). בעברה הרחוק הייתה אגרה אחת הערים המפוארות והחשובות בהודו בעיקר כאשר הייתה בירת האימפריה (1658-1526). מתקופה זו נשאר ארמונות, מצודות ומסגדים רבים בעלי ארכיטקטורה מרתקת ומיוחדת, בה ניכרת אהבת הבנייה והנטייה לפאר ולראוותנות של הקיסרים המוגולים.

עם ההגעה ניכנס למלוננו ולאחר מכן נאכל ארוחת צוהריים. אחר הצהריים **נבקר ב בארמון אחוזת הקבר (מוזוליאום), טאג' מאהאל (כתר הארמון) המפורסם**, שנבנה במאה ה-17, ולדעת רבים הוא המבנה היפה בעולם. את ארמון אחוזת הקבר המהודר, המושקע והמרהיב בשלמותו, בנה הקיסר שה ג'אהן לאשתו האהובה שמתה בעת לידת בתם. הסיפור הקסום והרומנטי על בניית ארמון הזיכרון, מרשים עד היום. זו יצירה מרגשת של מבנה בסגנון אדריכלי מוסלמי פרסי, עם השפעה הינדית. המבנה בנוי משיש לבן מרג'סטן, שיש שחור מפונג'ב, אבני בהט מסין ואבן חול אדומה מהמקום. הארמון מעוטר באבנים יקרות, והוא אחד משיאי האדריכלות בהודו. לבנייתו נדרשו 20 שנות עבודה של מאות אמנים ו-20,000 עובדים. לאחר מכן **נבקר במיסיון הצדקה** מייסודה של אמא תרזה ונוכל לראות את עבודת המופת של המטפלים בילדים היתומים ובזקנים שננטשו. פעולתם הבלתי נלאית מעוררת הערצה וכבוד. ארוחות צוהריים וערב ולינה באגרה.

יום 4 – אגרה – פטהפור סיקרי (Fatehpur Sikri) - ג'איפור (Jaipur)

נפרד מאגרה בדרכנו (כ-225 ק"מ) לג'איפור, בירת מדינת רג'סטן. בדרכנו נעצור בעיר הרפאים הנטושה **פטהפור סיקרי**, שהחלה להיבנות ב-1569 והייתה בירת האימפריה המוגולית בזמן שלטונו של ג'אלאל א-דין אכבר (אכבר הגדול) בשנים 1571-1585. העיר הבנויה בצורה מלבנית מאבן חול אדומה, ננטשה בשל מחסור במים אחר פחות מ-20 שנה. יצירת המופת האדריכלית נבנתה על משטח סלעי מוקפת בחומה מסיבית ומרשימה עם 9 שערים. חלק מאזורי הארמון שופצו ונשתמרו היטב, עדות לתקופת שלטונו הנאור של הקיסר המוגולי האהוב אכבר אשר התקרב לזרם הסופי באסלאם. הוא נהג בסובלנות כלפי הדתות הלא מוסלמיות, אפשר את קיומן והוריד את המיסים שהוטלו על מאמיניהן בתקופת קודמיו. כמו כן החליף את לוח השנה המוסלמי בלוח שנה שמי.

לאחר הביקור בפטיפור סיקרי נאכל ארוחת צוהריים במסעדה, נמשיך בדרכנו ונעצור **במפעל לייצור לבנים בכפר מקומי** כדי להתרשם מאורח חייהם של התושבים, ולאחר מכן נמשיך לג'איפור. סגנונה האדריכלי של ג'איפור הקנה לה מעמד של אתר מורשת עולמית. בשנת 1853 נצבעו מבני העיר בוורוד (צבע המסמל בהודו טוהר, תמימות והכנסת אורחים), לכבוד ביקור הנסיך מוילס, לימים המלך אדוארד ה-7. בניגוד לערים אחרות ברג'סטן ובהודו, ג'איפור תוכננה היטב בסגנון המתאים לתקופת בנייתה (ראשית המאה ה-18). עם הגעתנו ניכנס למלון ובערב נצא לראות **סרט הודי באולם הקולנוע המדהים ראג' מנדיר (Raj Mandir)**, דמוי עוגת הקצפת, שנבנה ב-1976, אחד מסמליה של ג'איפור הנחשב לבית הקולנוע היפה בהודו. תעשיית הסרטים בהודו היא הגדולה בעולם (בוליווד), רגשית וקצבית, ולמרות השפה הבלתי מובנת צפוייה הנאה מהאווירה בקולנוע בו משתתף הקהל בחווית הסרט באופן פעיל.

ארוחת צוהריים בדרך, ארוחת ערב ולינה בג'איפור.

יום 5 – ג'איפור, מוזיאון אלברט הול, ארמון המהרג'ה, מצודת אמבר

הבוקר **נצא לסיור בעיר, רכובים על ריקשות**. עצירתנו הראשונה תהיה ב**מוזיאון אלברט הול** ע"ש המלך אדוארד ה-7. המבנה הניצב במרכז גני רם ניוואס (Ram Niwas), מעוצב באדריכלות אינדו גותית (Hindu Saracenic, Gothic) שהייתה נפוצה מאד במאה ה-19 בתכנון מבנים ציבוריים וממשלתיים בהודו. אוסף המוצגים העשיר כולל ציורים, תכשיטים, מטבעות שטיחים, שנהב, פסלים ועבודות קריסטל, המייצג את התרבות המקומית. משם ניסע לשכונת צ'אורה רסטה (Chaura Rasta) המקסימה, המכילה אוסף **שווקים מכל הסוגים**. נמשיך לביקור ב**ארמון העיר (המהרג'ה Maharaja)**, הנמצא בליבה של העיר העתיקה, שסביבו גנים מרהיבים המוקפים בחומה. הארמון משמש כיום כמוזיאון, וניתן לבקר בו ולצפות במוצגים ההיסטוריים האצורים בחובו- פרטי לבוש מהודרים מסורתיים, כלי נשק ופרטי אומנות. נוכל להתרשם מהאומנות המקומית הרג'סטנית- הדפסות ידניות, תעשיית שטיחים ושיבוץ אבנים יקרות בהן השתבחה והתפרסמה הודו.

נראה את **מצפה הכוכבים (ג'נטר מנטר- Jantar Mantar)** שנועד לתצפיות בגרמי השמיים ומכיל את שעון השמש העשוי מאבן הגדול בעולם. נמשיך ל**ארמון ג'אל מאהל (ארמון האגם Jal Mahal)** הנראה כצף באמצעו של אגם סאגאר (Sagar), ונסיים ב**ארמון הרוחות (Hawa Mahal)** הבנוי גם הוא מאבן חול אדומה-ורודה, אחד ממאפייני העיר. הארמון בן חמש הקומות, נבנה בשנת 1799 על ידי נכדו של מייסד בעיר, כדי לאפשר לנשות החצר לצפות בנעשה ברחוב מבלי להראות, דרך 953 חלונות מכוסים ברשתות עץ דמויות תחרה.

בדרכנו חזרה ניסע דרך סימטאותיו המפותלות של בזאר ג'והרי (Johari) ונחצה את כיכר הפסל (Statue Circle), בו ניצב פסלו של מייסד העיר, המהרג'ה סאוואי ג'אי סינג השני. בסיום הסיור המרתק נאכל ארוחת צוהריים במסעדה.

אחר הצהריים ניסע **רכובים על ג'יפים לביקור במצודת אמבר (Amber, Amer)** המרשימה, הנמצאת בעיירה בשם זה בסמוך לג'איפור, שנבנתה במאה ה-17. למצודה מראה מדיביאלי (מימי הביניים), אך תכנונה מתאים לתקופת בנייתה. המצודה עם מגדליה וכיפותיה, וארמונה הבנוי מאבן חול אדומה-ורודה, נראים כלקוחים מספרי אגדות. משם ניסע חזרה לג'איפור.

ארוחת צוהריים וערב ולינה בג'איפור.

יום 6 – ג'איפור – פושקאר (Pushkar)

השכם בבוקר נצא לטיול רגלי ב"עיר הורודה" כדי לראות את שוק החלב, שוק הירקות והפירות ושוק הפרחים, ונתרשם מצבעוניות השווקים מהפעילות המוקדמת והתוססת שבהם. לאחר מכן נחזור למלון לארוחת הבוקר. נצא מהמלון וניסע לפושקאר (כ-150 ק"מ), אליה נגיע בצוהריים. נאכל ארוחת צוהריים במסעדה.

לאחר הנחיתה ניסע לעיירה הקסומה פושקאר (כ-150 ק"מ) במדינת רג'סטן (Rajasthan) וניכנס למלון. העיירה בת כ-23,000 תושבים היא עיירה קדושה להודים, מקום הפולחן המרכזי ומקום העלייה לרגל הידוע והחשוב למקדש ברהמה, האל בורא העולם, חלק מהטרימוּרְטי (שלישית האלים, מילולית-פסלים) המונה גם את וישנו ושיווה. העיירה קבלה את שמה מאגם פושקאר, בין האגמים הקדושים בהודו, שלחופיו היא שוכנת, ולגדותיו מצויים יותר מ-400 מקדשים שונים. פושקאר נהייתה יעד תיירות מבוקש בגלל המקדש, האגם שטבילה בו נחשבת למביאה מזל, בריאות ועושר ויריד הגמלים השנתי העולמי המתקיים בתחומה. לאחר התארגנות במלון, נצא אחר הצהריים ל**בקר במקדש ברהמה** האל בורא העולם וקובע גורלות, אחד המעטים שנשארו בהודו והחשוב שבהם, שנבנה במאה ה-14. במקדש נוהגים להביע משאלות לאהבת אמת. לאחר מכן בערב נעלה ברכבל למרומי מקדש סוויטרי (Savitri) שנבנה ב-1687 על גבעת ראטנגירי (Ratnagiri), המוקדש לאשתו של ברהמה האלה סויתרי. האגדה מספרת שהאלה, בהגיעה למקום, החליטה להישאר על הגבעה ולא להמשיך עם בעלה שהתחתן עם פשוטת עם.

לעת ערב **נצא רכובים על עגלות הרתומות לגמלים** בדרכנו לצפייה בשקיעה בדיונות החול של רג'סטן ונהנה מרקדני הקלבליה (Kalbelia) במופע מיוחד. ארוחת צוהריים בדרך, ארוחת ערב ולינה בפושקאר.

יום 7 – פושקאר – צ'נדלאו (Chandelao)

לפני ארוחת הבוקר נשתתף בשעור יוגה עם הרצאה שייתן מדריך היוגה המוסמך של המלון. לאחר מכן ניסע לבקר במשפחה מקהילת גו'רג'אר (גם גוג'אר-Gurjar, Gujjar), הסוחרת בפרות מניבות חלב. אנשי הגורג'אר הם קהילה נומדית (ללא נחלה) עם היסטוריה עתיקה ורחבה הכוללת גם מלכויות ושושלות קדומות. נראה ונלמד על אורח חייהם כיום כקהילה. לאחר מכן נצא לדרכנו לצ'נדלאו (כ-145 ק"מ) ונתארגן במלון, שם גם נאכל ארוחת צוהריים. צ'נדלאו הוא כפר קטן עם כ-2,500 תושבים. אחר הצהריים ניסע לצ'נדלאו גארט' (Chandelao Garh), מיזם אותנטי ראג'סטני השומר על המסורת, הסגנון ואורח החיים של פעם. המיזם נועד לספק לאומנים, חרשים ובעלי מלאכה לימוד, חניכה ופרנסה תוך שמירה קפדנית על שיטות העבודה המסורתיות.

ארוחת צוהריים וערב ולינה בצ'נדלאו.

יום 8 – צ'נדלאו

בבוקר נצא לבקר את סאנדר ראנג (Sunder Range). זהו מיזם שהחל ב-2007 עם 5 נשים בלבד. הוא מעסיק אומנים ובעלי מלאכה מקומיים, בעיקר נשים, השומרים על מסורת כלי העבודה ושיטותיה. נראה ונרשם מהמקום בו כ-30 נשים עוסקות במלאכות מסורתיות ואותנטיות כתפירה ורקמה. לאחר מכן נגיע לכיתת לימוד בישול ביתי ונהנה לראות ולהשתתף בהכנת אוכל הודי מסורתי. נשוב למלון לארוחת הצהריים. בערב נצא לראות מופע פולקלור ייחודי של ריקוד נשי מסורתי. נשים בשמלות ארוכות מחקות את תנועתיו של הנחש ומייצגות את תפקידו המפתח בקסמו בחברה הרג'סטנית. זוהי להקה מקצועית של רקדניות קלבליה המלוות בנגני מנג'ניאר (Manjanayar), קהילת מוסיקאים המנגנים בכלים מסורתיים ושרים על סיפורים מהמיתולוגיה ההודית. ארוחת צוהריים וערב ולינה בצ'נדלאו.

יום 9 - צ'נדלאו – ג'ודפור (Jodhpur) - לוני (luni)

אחרי ארוחת הבוקר ניפרד מהמלון וניסע לג'ודפור, הנמצאת כ-40 ק"מ מערבית לצ'נדלאו. העיר, השנייה בגודלה בראג'סטן, המונה כ-1.5 מיליון תושבים בעיר רבתי, נקראת "עיר השמש" בגלל מזג האוויר השמשי בכל ימי השנה ו"העיר הכחולה" בגלל בתיה העתיקים הצבועים בכחול. העיר הנמצאת בקצהו המזרחי של המדבר, מוקפת חומת אבן מכל עבריה באורך של כ-9 ק"מ, ובה 7 שערים. על העיר שולט מבצר אדיר ובלתי ניתן לכיבוש הניצב על משטח סלעי. העיר נוסדה באמצע המאה ה-15 על ידי ראש שבט הרג'פוט'י שהקים את ממלכת מארוואר שג'ודפור היתה בירתה העתיקה. נערוך סיור פנורמי בעיר הכולל את ארמון המבצר, אתריה השונים (ברכב) וסיור רגלי בבזאר המקומי. נאכל ארוחת צוהריים ואחר הצהריים ניסע ללוני, עיר בת כ-300,000 תושבים הממוקמת כ-30 ק"מ דרומית לג'ודפור וניכנס למלון. אחר הצהריים ניכנס לבית מקומי טיפוסי ונטעם את הלחם הדוחן המקומי "באג'רה" (Bajra) הנאפה בכלי חרס בתנור.

ארוחת צוהריים בדרך, ארוחת ערב ולינה בלוני.

יום 10- לוני – ג'ודפור – דלהי

בבוקר נצא לטיול ג'יפים להכרת כפרי קהילת בישונוי (Bishnoi). חברי הקהילה הקיימת כבר כ-500 שנה, הם "לוחמי אקולוגיה". אורח חייהם, תורתם ופעולותיהם מכוונים לשמירת הטבע, החי והצומח ברמת קדושה. הם סוגדים לטבע בכל צורתיו ונהגים להתפלל לצמחים ולבעלי החיים באדמותיהם. מסירותם העקשנית לשמירת עקרונותיהם ראויה להערכה נוספת בגלל תנאי חייהם הקשים ממילא בסביבה שאינה מפנקת ולעתים עוינת.

נבקר בכפרים ונוכל ללמוד ולהבין את משמעות דבקותם באמונתם. בין המשפחות שנבקר יהיו קדרים, אורגים, רועים ואיכרים.

לאחר מכן ניסע לנמל התעופה של ג'ודפור ונטוס לדלהי, אליה נגיע אחר הצהריים. לאחר הנחיתה ניסע להתארח בבית מקומי פרטי, אליו נוזמן "בזרועות פתוחות", לטקס קבלת פנים חגיגי ומסורתי על פי מיטב מסורת האירוח ההודית, הכולל זרי פרחים, מחוות הערכה וכבוד, חטיפים הודיים, תה, קפה ושתייה קלה וחרیפה. הנשים יוכלו להתנסות בלבישת סארי והגברים יוכלו ללבוש טורבאן ולהיראות כאנשי אצולה, כשברקע תושמע מוסיקה הודית ומערבית. לאחר הבלוי ניסע למלון.

ארוחת ערב ולינה בדלהי.

יום 11- דלהי – ישראל

הבוקר נסייר בניו דלהי, העיר החדשה שנבנתה על ידי המושל הבריטי בשנות ה-30 ונראה את בית הנשיא, הפרלמנט, שער הודו (מצבת הזיכרון ל-84,000 החיילים הבריטיים שנפלו במלחמות בריטניה בין השנים 1914-1921 בכל החזיתות), דרך המלך (Rajpath) והמרכז הפיננסי והעסקי במרכז העיר (Connaught Place). נתחיל במקדש בנג'לה סהיב (Gurudwara Bangla Sahib), מקדשה של הדת הסיקית, הנמצא במרכז העיר. המקדש שבנייתו בצורתו הנוכחית החלה ב-1783 הושלם רק ב-1946. הסיקים ("ההולכים בעקבות"), מאמיני הדת המונותאיסטית שמקורותיה באסלאם ובהינדואיזם, מחוייבים ב-5 מנהגים- אינם מספרים את שער ראשם, נושאים מסרק קטן, מחזיקים פגיון (להגן על האמת) עונדים צמיד, וכן לובשים מכנסיים תחתונים ארוכים (Kachha).

משם ניסע למקדש הלוטוס (הבאהיים), שצורתו כשמו והוא בנוי כולו משיש לבן. הדת הבהאית היא דת מונותאיסטית ששורשיה הם א באסלאם השיעי, ומרכזה נמצא בישראל. המקדש בדלהי הוא היפה שבמקדשי הבהאיים ומקדש האם של הדת בהודו. מאמינים מכל הדתות והזרמים רשאים ומוזמנים להתפלל במקדש ללא הגבלות.

לאחר תום הסיור ניסע לנמל התעופה כדי לעלות על הטיסה הישירה לישראל.